

Forst. t. L. om Fiskeriet i Danmark.

at den faktiske Tilstand har svaret til den legale Ordning. Klager over Pulsvaaddet tiltoge, og der udgik da et

Forbud af 28. Juli 1667, der udtaler, „At eftersom Os forebringes, hvorledes Adskillige udi Nørrejyland sig skal understaa imod... Koning Frederik II's Recces's Formelding udi Limfjorden Pulsvaader at bruge, hvormed de al anden Fiskeri der samme Steds stor Skade tilføje, Fiskens Leg og Leje spilde, saa og Krat-, Krog- og Stangfiskeriet forhindre, da ville Vi hermed alvorligen og strængeligen forbudet have sig Pulsvaaders Fiskeri af Ingen, ihoo det og være kan, herester at maa der i Limfjorden bruges.“

Det synes imidlertid, at Lovgiveren er kommen alt for meget i Strid med den almindelige Opinion og de faktiske Forhold. Det tillodes derfor Entelte at bruge Pulsvaadfiskeri udfor deres egne Grunde, se saaledes

Abent Brev af 28. Juli 1669, hvorved Adelsmanden Hans Bille fik Tilladelse til „ubehindret for sin egen Grund at bruge Fiskeri med Pulsvaader udi Limfjorden paa den Maade og Tid paa Naret, som Frederik II's Recces's 14de Artikel omstændelig og udførlig omformelder“ og Brev af 24. April 1673, hvorved samme Benaadning overgik paa hans Søn Steen Bille.

3 Brev af 4. Juli 1673 til Stiftsbefalingsmanden over Aalborg Stift Cnevold Parsbjerg hedder det derhos: „Efter som adskillige stridige Ansøgninger angaaende Pulsvaader udi Limfjorden... Tid efter anden indkomme, hvorved begjæres, nu, at de, som skadelige for Legen og Yngelen maa affattes, nu, at de til den Gemenes Bedste og Fattiges Underholdning maa tillades og vedblive, da er Vor Villie... at Du Dig med Flid og omhyggeligen om disse Pulsvaaders Bestaafenhed, Nytte eller Skades Foraarjagelse erkundiger og siden Din Erklæring og Betænkende, om de uden nogen Præjudice til den gemene Mands Bedste og Underholdning og paa hvad Maade de villigen kan forundes, eller og om de som skadelige, efter hvis for er sagt, bør at affattes, Os til videre Resolution med forderligste at tilstille.“

Vi kjende ikke Indholdet af Parsbjergs Erklæring, hvis overhovedet nogen har været afgiven; det ses blot, at der efter hans anbefaling ved Bevilling af 26. Maj 1676 er givet fhv. Borgmester Christian Spormann Tilladelse til Pulsfiskeri for sin egen Grund i Limfjorden fra St. Hansdag til St. Bartholomæi Dag; — og en lignende Bevilling af 10. Februar 1679 med Tilladelse for Søster sal. Mag. Erik Oluffens til for sin egen Grund at bruge Pulsvaader med Henviisning til Frederik II's Recces Art. 14.

Skjøndt vi efter det Foranferte maa gaa ud fra, at den legale Tilstand ved denne Tid fra 1667 til Landsloven 1683 var denne, at Limfjorden var „aflaaet“ for Pulsvaad med Undtagelse af de Tilfælde, hvor særlig Bevilling gav Ret til Fiskeri dermed udfor egen Grund og med den Indskrænkning i Henseende til Tid, som var foreskrevet ved Frederik II's Forordning af 1576, saa kan det ikke nægtes, at Alt tyder hen paa Tilstedeværelsen af en Forvirring og Usikkerhed, som i Forbindelse med en slap, eller maaste snarere helt tilfidsat Kontrol gjorde det rimeligt, at Overtrædelser hørte til Dagens Orden, og at Tilstanden med andre Ord faktisk var anarkisk. Denne Tilstand udbredte sig ogsaa udenfor Limfjorden, idet det viser sig, at Lovgivningsmagten ogsaa blev kaldt til Hjælp for Fiskeriet paa andre Landets Fjorde, jfr. Forbud af 2. April 1668... „eftersom der andrages, hvorledes Nogle... sig skal understaa udi Randers Fjord Pulsvaader at bruge, de Paaagrændsede boade til Præjudice og deres Fiskeri til største Skade“, saa gives her strængeste Paalæg, ligesom i Forbud af 28. Juli 1667.

Det blev da Opgaven for Christian V's Danske Lov at raade Bod herpaa, og det skete ved i Loven, der udgik Aar 1683, i 5—10—46 for Limfjorden at fastsætte den samme Frihed, som var tilstaaet ved den kallundborgske Recces af 21. November 1576; for alle „Kongens Underfaatter, som bo ved Limfjorden“, til aarlig fra St. Hans til St. Bartholomæi Dag — 24. Juni til 24. August — at bruge Fiskeri med Pulsvaader, men hverken før eller efter.

Her var ikke Tale om egentlige laasede Bænde for Pulsvaaddenes Bedkommende; deres Brug var fri i den lovt bestemte Tid over hele Limfjorden. Derimod blev Brugen af Bundgarn og Ruser ubeløst fra Hagedybet ved Ølfoster til Halsvede og fra Rørholm og Gaadbyet (D. L. 5—10—45), en „Laasning“, som utvivlsomt var begrundet i Hensynet til Sejlsadsen.

Foruden disse Bestemmelser om Pulsvaaddene bestod vistnok fremdeles de særegne Forbud, saaledes mod Pulsfiskeriet i Randers Fjord.

Der som man har troet, at Pulsvaadspørgsmaalet vilde finde Hvile paa det ved Landsloven givne Standpunkt, viste det sig snart, at man havde forregnet sig, og der er langt mere Føje til den Formodning, at Brugsfrihedens Udvidelse til alle Omboende og det rige Stof til Drilleri og Misnoje, som Forholdet frembød, maatte føre til en Forøgelse af Overtrædelserne paa forskjellige Maader.

Disse Overtrædelser maatte derhos trives ved den Lunkenhed, hvormed Politimyndighederne vistnok i Almindelighed paaafaa Lovbestemmelsernes Overholdelse, — noget, som tydelig fremgaar af